

Czas wychodzi codziennie, wyjąwszy niedziele i dni świąteczne.

Oddzielne Nra Czasu, o ile zapas starczy, w Krakowie po 10 c., z przesyłką pocztową 12 c.

Prenumerata wynosi:

	na cały rok	na kwartał	na 1 miesiąc
W Krakowie	24 zł.	6 zł.	2 zł. 50 c.
W innych miastach	32 zł.	8 zł.	3 zł.

Prenumerata przyjmuje się tylko od 1-go do ostatniego dnia w miesiącu. — Listy z pieniędzmi i przesyłkami pieniężnymi na prenumeratę i ogłoszenia (inzeraty) uprasza się nadsyłać franco do Administracji „Czasu” w Krakowie. — Listy reklamacyjne nie przeliczają się na prenumeratę. — Reklamy nadsyłane do Administracji „Czasu” w Krakowie, o ile zapas starczy, w Krakowie po 10 c., z przesyłką pocztową 12 c.

CZAS

Prenumeratę przyjmują:

W Krakowie: Administracja „CZASU” (udzielająca urzędy pocztowe). Miejsce prenumeratę kasy garni S. A. Kryżanowski, handel W. Kotajnego. Ogłoszenia (inzeraty) przyjmują się za opłatą od miejsca wiersza drukiem drobnym (petitowym), za pierwszy raz 10, za każdy następny raz po 5 c. Wiedeńskie (na 3 strony dziennika) od miejsca wiersza drukiem drobnym po 80 c. za każdy raz. Wiedeńskie do „Czasu” (prospekt, cyrkularz, ogłoszenia itp.) przyjmują się za cenę 1 zł. od 100 egzemplarzy dla miejscowych prenumerat. Ogłoszenia i prenumeratę przyjmują: w Paryżu wyłączenie p. Adam, Carrefour de la Croix Rouge 2, (prenumeratę p. W. Ruckewski, Faubourg Poissonnière 35); w Wiedniu p. Hasenstein i Vogler (także w Hamburgu, Frankfurtu a. M., Berlinie, Lipsku, Bazylii, Wroclawiu), A. Oppel, Stabenbastei Nr. 2 (także w Pradze), E. Meiss (także w Berlinie, Hamburgu, Monachium i Norimberdze), G. L. Danne & Comp. (także w Frankfurtu a. M.) Rort & Comp.

Kraków 18 sierpnia.

Obok adresu wybory do Wydziału krajowego stanowiąc będącą czy nie najważniejszą czynnością obecnej sesji sejmowej. Jeśli adres znaczeniem swym politycznym odciąga uwagę od innych zadań, to niemniej kwestya przyszłego składu Wydziału zwykła zajmować przeważnie stronnictwa. Ze względu też na usposobienie izby i zwrócenie jej do spraw ustawodawczych, jest rzeczą pożądaną, aby sejm zatwierdził się jak najspieszniej z temi dwoma czynnościami.

Skomplikowane atrybuty Wydziału krajowego czynią go wyjątkową niemal instytucją, która jest zarazem zwierzchniczą administracyjną władzą, rodzajem ministerstwa, lubo bez egzekutywy i w organizacyjnym zakresie, a zarazem nieustającą komisją sejmową, mającą przygotowywać materiały do nowych ustaw, lub czuwać nad przeprowadzeniem dawnych. W obu tych kierunkach Wydział krajowy w ostatnim zwłaszcza sześciu latach okazał wiele energii i niedający się zaprzeczyc postęp. Dawny skład Wydziału, którego peryod obecny nie był przerwy w uświatleniach, ani zmiany w kierunku w tej naczelnej instytucji. Szkoły, drogi i szpitale, te trzy główne działy podległe zarządowi autonomicznemu, doznawały wyjątkowej pieczy, która się nie tylko objawiała w nadzorze, ale i nadto w niedającym się zaprzeczyc rozwoju w tych trzech gałęziach. Wydział krajowy z równą gorliwością zajmował się sprawami bądź przez sejm sobie przekazanymi, bądź własnej inicjatywy. Na każdej sesji występował z szeregiem projektów i przedłożył. Wniosek postawiony w sejmie bywa zwykle tylko rzuceniem myśli, kiedy przedłożenie Wydziału krajowego nadaje tej myśli już ciało, Sfera działania Wydziału rozszerzyła się, odkąd w sejmie zbierającym się zwykle, na zbyt krótką sesję, aby mógł przystąpić do gruntownego rozbioru poruszonych kwestyj, nastąpił zwyczaj przekazywania wniosków Wydziałowi krajowemu, z poleceniem zwolnienia ankiety. Uorganizowanie biura statystycznego przyczyniło się niezmierznie do nadania realnych podstaw projektom ustawodawczym. Cyfra nie wystarcza często do rozwinięcia dążeń organizacyjnych lub do przeprowadzenia reform, ale bez cyfry, bez dokładnej znajomości stosunków w kraju, bez tego bilansu strat i zysków we wszystkich kierunkach, praca ustawodawcza równie się obejść nie może, jak wprowadzenie wojny choćby najpiękniejsze plany strategiczne bez znajomości topografii kraju. Zgola należy oddać słusność ustępującą członkom Wydziału, że niezaniebali żadnego pola, że doprowadzili mechanizm tej zwierzchniej instytucji do tak regularnego obrotu, że nie zabacza on się o inne koła rządowej administracji, ale obok niej idzie swoim trybem z przewodnikiem lub nawet bez przewodnika. Czy jednak tej maszynie czegoś nie brakuje, czy niepotrzebuje uzupełnienia, to inne pytanie.

Jeśli Wydział krajowy ma być jednolitym ciałem w wyborach powinno chodzić nie tylko o kwalifikacje poszczególnych członków, ale i o dobór całości. Sama rutyna niewystarczy, lubo jest bardzo ważnym przymiotem w instytucji mającej administracyjne zadania. Rutyna niezupełna żywiołami torującymi sobie na przód drogę, bywa nie raz przeszkodą do zmiany i choćby najpotrzebniejszej reformy, bo kępuje samą już siłą przyzwyczajenia. Potrzeba, aby Wydział krajowy w nowym składzie nieustraszył zdobytych doświadczeń i zachował związek z przeszłością epoką; ale potrzeba także, aby się uzupełnił w tym kierunku, jaki w rozpoczynającej się kadencji rozwinąć się powinien. Mamy tu zaś na myśli kierunek reformy. Za pierwszych kadencji Wydział krajowy był przeciwnikiem dążeń wiodących do zespolenia gminy i oparcia całej organizacji autonomicznej na szerszych podstawach. W ostatnich czasach wprowadził jeszcze polowiczność, ale już bardziej skłaniając się ku programowi reformy wychodzącej z biur Wydziału projektu. Im więcej Wydział zajmuje się gromadzeniem materiałów, zwolnieniem ankiet, zgola przygotowaniem ustaw, im częściej przekazywane mu bywają projekta sejmowe do zbadania, tem więcej przy wyborach człon-

ków Wydziału należałoby zwracać uwagę na tę dążność reformy, jako jedną z kwalifikacji kandydatów. Zasadniczej reformy wbrew Wydziałowi krajowemu, zwłaszcza, że z innej strony natrafia ona może także na przeszkodę — trzeba przeto zapewnić się, aby w składzie Wydziału znaleźć poparcie dla programu reformy.

KORRESPONDENCJA „CZASU”

Lwów 17 sierpnia.

(6-te posiedzenie Sejmu).

Między petycjami, których spis dziś odczytano, zasługującą na uwagę petycją związków Towarzystw zarobkowych i gospodarczych o udzielenie im kredytu z funduszu krajowego; petycje obywateli powiatu Babrońskiego, miasta Badowa Wisznia i powiatu Radackiego w sprawie adresu sejmiku do tronu. Te ostatnie petycje wniesiono na ręce p. Janki, który żądał odczytania ich, lecz z tym wnioskiem upadł. P. Rosner oświadcza, że z komisji drogowej udzielono mu wyjaśnienia w sprawie ustawy drogowej, którą go zupełnie zadawalała, w skutek czego cofa przedłożony wczoraj wniosek swój względem przypisania prac tej komisji.

Na wniosek p. Groholskiego sejm jednogłośnie upoważnił marszałka do przedłożenia w dniu urodzin Cesarzowi swych życzeń.

Trzy nowe wnioski przedłożono do lasi marszałkowskiej:

Pierwszy był wniosek p. Czerkaskiego o 30 pól, który opiewa: „Wyznacza się z funduszu krajowego 4000 złr. na premie za napisanie dobrych podręczników dla szkół średnich w języku polskim; „Wydział krajowy ogłosił w tym celu konkurs z odpowiednim terminem, skreśli bliżej w porozumieniu z Radą szkolną krajową jego warunki i zda w swoim czasie sprawę, w jaki sposób powyższa suma została użyta”.

Drugi wniosek p. Sawczyńskiego również dotyczy wnosi taką ustawę: „Artykuł 14ty ustawy z dnia 2 maja 1873 r. (dz. ust. i rozp. kr. z d. 1 lipca 1873 r., część XXVIII. L. 251), znosi się w dotychczasowym brzmieniu, a natomiast opiewa jak następuje: Artykuł 14ty. W każdej szkole wydziałowej, tudzież w każdej szkole ludowej popołittowej o czterech lub więcej klasach katecheta pobierać będzie za regularne udzielanie nauki religii stałą wynagrodzenie, jeżeli liczba uczniów jego wyznania przynosi trzecią część całej liczby uczniów do tej szkoły zapisanych. Wynagrodzenie to wynosić ma w szkołach wydziałowych od 300 do 500 złr., a w szkołach popołittowych od 150 do 300 złr. rocznie i będzie przyznawane, jeżeli katecheta udziela nauki religii w liczbie godzin przewidzianej na tę naukę planem szkoły i miewa nauki niedzielne i świąteczne. Jeżeli liczba ta godzin zwiększy się przez utworzenie w tej szkole klas równorzędnych, należących katecheta pobierać będzie za każdą godzinę, która mu tygodniowo ponad plan szkoły przysłała, po 20 złr. rocznie.

Nauczycielom religii wyznania mojżeszowego, może być wynagrodzenie za naukę religii jedynie wtedy przyznane, kiedy udowodnią, że ukończyli szkoły rabiniów i z dobrym skutkiem złożyli egzamin dla rabiniów przepisany, lub że uzyskali patent kwalifikacyjny na nauczyciela szkół ludowych i zdali z dobrym skutkiem egzamin kwalifikacyjny do udzielania nauki religii.

Nauczyciele szkół ludowych, którzy w braku duchownych nieudzielać będą nauki religii w szkołach ludowych, w których są nauczycielami, mają prawo do wynagrodzenia za udzielanie tejże nauki, jeżeli zajęcie ich w szkole przenosić będzie 30 godzin tygodniowo. Wynagrodzenie to wynosić ma za każdą godzinę, która nauczycielowi ponad 30 godzin tygodniowo przysłała, po 20 złr. rocznie.

Wynagrodzenie za naukę religii pokrywane być ma z tych samych funduszy, z których pokrywa się placę nauczycieli szkół ludowych; krajowa Rada szkolna oznaczać je w każdym poszczególnym przypadku, w granicach niniejszej ustawy przepisanych.”

Trzeci wniosek p. Wojciecha Dzieduszyckiego opiewa jak następuje: „Zważywszy, że przewodniczący obrany przez Radę szkolną miejscową nie posiada częstokroć uzdolnienia koniecznego na to, by mógł dobrze swój urząd pełnić; zważywszy dalej, że Rada szkolna okręgowa posiada warunki do tego, by czyniła lepszy wybór od Rady szkolnej miejscowej; uchyla się w dotychczasowym brzmieniu pierwsza alinea paragrafu 11 ustawy o władzach nadzorczych miejscowych i okręgowych dla szkół ludowych, która na przyszłość ma opiewać, jak następuje:

„Rada szkolna okręgowa, mianując przewodniczących wszystkich Rad szkolnych miejscowych w okręgu szkolnym i ich zastępców na lat trzy.”

Z porządku dziennego p. Małęsyki uzasadnia swój wniosek o zniesienie § 44 ustawy o propinacji. Mówca przytacza znany przebieg sprawy uwolnienia pertraktacji propinacyjnych od stępli i opłat rządowych, a jak wiadomo, w skutek odrzucenia odnośnej ustawy w Radzie Państwa, okazała się potrzeba zmiany § 44 ustawy propinacyjnej w tym duchu, aby wejście jej w życie nie zawisło od uwolnienia od opłat i stępli. Mówca wykazuje, jak nie sprawiedliwą była uchwała Rady Państwa, zwłaszcza że innym krajom bez przeszkody uwolnienia takie przyznano i prosi o odesłanie tego wniosku do komisji prawnej.

Przemówieniem tem cnił się dotknięty X. Krasicki, mówiąc, że i on głosował w Radzie państwa przeciw uwolnieniu racemnemu i prosi, by mu wolno było p. Małęsykiemu odpowiedzieć, oraz żąda, aby wniosku nie odcyano do komisji.

Temu żądaniu jednak Marszałek ze względu na

regulamin nie uczynił zadość; mówca więc zachował swe zarzuty do dyskusji nad wnioskiem p. Małęsyki, który też odesłano do komisji.

Z kolei p. Bieliński uzasadnia swój wniosek względem lepszego nadzorowania majątków sierocińskich i wykazał, jak często majątki dzieci po śmierci rodziców, zwłaszcza w stanie włościańskim, ulegają zniszczeniu, dalej, że często postępowanie spadkowe nie odbywa się wcale, a majątek rozbiega krewi i niekrewi, nawet i dekret dźdździwa w obecnym traktowaniu rzeczy nie ubezpiecza majątków. W końcu żądał, aby wniosek ten oddano komisji prawnej, co też uchwalono.

Następnie X. Chelmecki motywował swój wniosek względem przypisania czynności z założeniem ksiąg gruntowych położonych, powolnym postępowaniem tych czynności, ważnością hipotek dla mniejszych posiadłości. Wniosek odesłano do komisji prawnej.

Z kolei Dr Rapoport uzasadnia swój wniosek w sprawie założenia filii banku narodowego w Galicji: Wniosek mój spowodowany jest licznymi głosami i-b handlowych i Towarzystw rolniczych — a cały kraj zgadza się, że bank narodowy nie czyni zadość potrzebom kredytowym kraju naszego. Że na pod tym względem obowiązkiem dla kraju to nie podlega dyskusji, bo instytucja mający wyłączone przywilej puszczania w obieg znaków obrotowych, niezwadnie ma obowiązek do puszczania tych znaków tam, gdzie się rzeczywiście potrzeba okazuje.

Temu obowiązki bank nie czyni zadość. Już na pierwszy rzut oka uderzyć musi okoliczność, że kraj mający obszar przeszło 1,400 mil kwadr. ma tylko 2 filie. Obszar ma to znaczenie, gdyż wiadomo, że filie eskontują weksle, zaopatrują podpisem filii miejscowej. Czem rozległszy się jest obrz r tem trudniej o taki podpis. W Czechach istnieje 5 filii, a obszar tego kraju wynosi 943 mil kw. W Czechach do r. 1873 przemysł szedł w górę, a do tego roku były tylko 2 filie. Od r. 1873 przemysł tam idzie na dół a właśnie wtedy zaprowadzono 3 nowe filie.

Wice niecierpiący większą przemysłowość Czech Czechy zostały tedy więcej uwzględnione, bo w Galicji od r. 1856, nie się pod tym względem nie zmieniło. Bank nie wie o tem jak od 21 lat przemysł w Galicji podniósł się produkcyja rolnicza, że teraz produkcyja 43 milionów mierzmy różnego zboża, przeszło 38 milionów mierzmy ziemniaków, 10 milionów osetarów roślin pastewnych i przeszło 22 1/2 milionów osetarów siano. Nowe gałęzie przemysłu powstały oddat jak np. przemysł naftowy, handel jasiem wzdłuż do kolosalnych rozmiarów, to samo handel produktem lasowemu. W oczach Banku jesteśmy jednakże w tych samych piełnuchach, jak byliśmy przed 21 laty kiedy Bank dla Krakowa raczył otworzyć filie.

Mówca przytacza dalej cyfry, z których wynika jak dalece kraj jest upośledzony, jakie trudności stawia w Banku przy uzyskaniu kredytu.

Ala nie dość na tem. Dawniej jeszcze kupiec w Galicji miał możność wyrobienia sobie kredytu w Wiedniu, a mając w ten sposób uzyskany akcept instytucji wiedeńskiej (times) mógł ją podać do Banku narodowego bo na wekslach jego podpis tej firmy był jedynie formalnością nie obciążającą kredytu. Teraz Bank orzekł, że podpis na rimesach obciążony jest kredytem. Nadto podzielił Bank przebieg w ustawie cywilnej nieprzewidywając, że podzielił osoby będących w związku rodzinnym uważane były za podpis tylko jednej osoby. Stosunek familijny uważany jest tedy za stosunek osobiście krejdyt — gdy dotąd rzecz przeciwnie pojmowano. Ograniczenie takie byłoby szkodliwym, gdyż weksel był odrzucony z powodu, że członek familii nie ma majątku, ale co może znaczyć ograniczenie takie, jeżeli osoba ta ma majątek. W Galicji gdzie często dzieje się, że majątek bywa używany przez przeniesienie go na innego członka familii, powinien Bank właśnie żądać podpisów członków familii.

Jeszcze jedno, aby wskazać jak dalece Bank przeszkadza ekonomicznej organizacji w naszym kraju. Bank znalazł sposób bardzo prosty aby zapobiedz rozwojowi kas zaliczkowych, a to w ten sposób, iż uważa podpis firmy kasy i jej członków za jeden podpis, mówiąc, że kredyt członków zaangażowany jest kredytem kasy. Tym sposobem wstrzymuje od przystąpienia do kas, bo przez to pozbawiony jest własnego kredytu.

Kredyt przez bank jest nadzwyczaj ścisłony. W ciągu r. 1877 skąpy ten kredyt znowu udręczony został w Krakowie o 34,000, we Lwowie o 400,000 złr. Tak bank postępuje z naszym krajem. Albo instytucje te były rzeczywiście wyznaczone na ściśnienie kredytu, wtedy nie wiem, jakich użyć wyrazów oburzenia, albo doprowadziły przypadkowo do tego, a wtedy zmieniłoby się powinny.

Jednakże bank mógłby wprowadzić znaczne ułatwienia, jak np. ułatwienie kredytu przez korespondencję; czy nie mógłby bank odstąpić od zasady, że właściciel ziemski jako taki, kredytu używać nie może. Ułatwień tych mamy prawo żądać, a teraz jest ku temu najspokojniejsza pora, gdyż przywilej ma być przedłużony na dalsze lat 5 i jest już przyjęte, że w tej połowie monarchii cztery nowe filie mają być założone.

Sejm przyjął tę mowę z widocznym zadowoleniem i postawił winowalcy jej mowy.

Wniosek odesłano do komisji administracyjnej. Bez dyskusji przyjęto następnie wniosek komisji budżetowej, przedstawiony przez Dr Arnolda Rapoport, polecający Wydziałowi krajowemu, aby przedłożony wykaz takz o muzyk w Krakowie tak uzupełnił, iż do kwot tym wykazem objętych doliczyć być ma procent nie 5%, lecz 6%.

Na wniosek tego samego sprawozdawcy uchwalono również bez dyskusji, iż sejm bierze do wiadomości sprawozdanie Wydziału co do otwarcia nowego rachunku budowy pawilonu obłąkanych w księdzie budowy szpitala św. Łazarza, a potwierdzając postanowienie Wydziału, według którego na ten rachunek wpisywane być mają tylko „koszta samej budowy, obciążenie zaś tego rachunku stosunkowa części wydatków całej budowie włączyć do budżetu państwa, aby dla wydatków wśólnych całej budowy osobne konto w księdzie budowy szpitala św. Łazarza otworzyć.”

P. Józef Bade ni jako referent komisji budżetowej przedstawia następnie sprawozdanie o petycji Towarzystwa Rolniczego Krakowskiego, w przedmiocie udzielenia 5000 złr. na ukończenie przeistoczenia budynku szkolnego w Czernichowie.

Sprawozdanie, od którego odczytania uwolniono referenta, podobnie jak poprzednie, wykazuje szczegółowo potrzebę tego wydatku, a kończy się wnioskiem:

„I. Udziała się komitetowi Towarzystwa rolniczego krakowskiego jednorazowy zasilek w kwocie 5,000 złr. na dokonanie rozpoczętej przebudowy budynku szkolnego w Czernichowie.

II. Otwiera się w tym celu Wydziałowi krajowemu odpowiedni kredyt dodatkowy na rok 1877.”

P. Krukowiecki nadmieniał, że szkoły rolnicze są bardzo ważne dla kraju, powiarszmy przeto dążyć do tego, aby je prowadzono systematycznie. Szkoła Czernichowska była już parę razy przekształcana i organizowana, raz była niższą, drugi raz wyższą. Brak systemu trzeba raz usunąć. Dlatego wnosi, aby szkołę tę przenieść na nieprawdopodobnie, jakie przy tym wyborze ze strony starosty zaszył i wyraził nadzieję, że te na przyszłość się niepowtórzą.

Przyszłe posiedzenie w poniedziałek.

Londyn 15 sierpnia.

Korespondent belgradzki Timesa donosił, że dom Rotszyldów pośredniczył w pożyczce 60 milionów franków dla Serbii, za poręczeniem Rosji; wiadomości tej jednak zaprzeczono ze strony Rotszyldów. Z drugiej strony rząd turecki stara się o zaciągnięcie tu pożyczki 5 milionów funtów sterlingów. Mniemam, że pożyczka ta przyjdzie do skutku, lecz dotąd nie jeszcze nie postanowiono.

Rząd angielski odkrył pewne tajemne intrigi rosyjskie w Kabulu i na dworach kilku książąt indyjskich. W skutek tego ministerium dla spraw indyjskich wydało rozkaz wysłania wojsk do Gwelly dla skłócenia swoich stanowisk w Afganistanie w razie zabezpieczenia swoich stanowisk w Afganistanie w razie gdyby kraj ten chciał się związać z Rosją. Wiele z tych podziemnych knołów jest bardzo kompromitujących dla pewnych agentów rosyjskich, a w tej chwili stosunki z Petersburgiem są wcale obłądne. Nie bez zdziwienia słyszałem lorda Salisburyego, wyrażającego się bardzo ostro o sgrajach Rosji i jej „tradycyjnej przewrotności”.

Wczoraj zamknięta została tegoroczna sesja parlamentu. Nie wiele z poprzednich sesji może się porównać z sesją ubiegłą co do doniosłości prac parlamentarnej. Co się zaś tyczy ustawodawstwa wewnętrznego, ministerstwo przeprowadziło tylko dwie ustawy, zapowiedziane w mowie tronowej; wina jednak tego nie spada na sam rząd tylko. Naprzód knowania irlandzkie zawadzały nam bardzo, a potem sprawy zewnętrzne pochłaniały cały czas i uwagę jego. W końcu okazało się, że stronnictwo liberalne, które na początku sesji, stawiało opozycję w sprawie wschodniej, zgodziło się w końcu z rządem w tej samej kwestji; radykalni i umiarkowani żądają takte neutralności Anglii. Oto do czego doprowadziły w końcu wszystkie wykryty, polityka zagraniczna Anglii nie wiele przyniosła tej sesji, może nawet przeciwnie. Wreszcie zachowanie się Irlandczyków jasno wykazuje, że na przyszłość będą trzy odrębne stronnictwa w parlamencie: konserwatyści, liberali i liberali irlandzcy. Ci ostatni utworzą niezawodnie silną partję, z którą się trzeba będzie liczyć.

Mniemam, że, że Turcy mogą jeszcze pobić Rosyan w najbliższych bitwie i na tem się skończy tegoroczna kampania. Zapewniają mnie wprowadzić z bardzo poważnego źródła, że rząd rosyjski robił przez różnych agentów u generała Klapiki kroki, aby go skłonić do działania w Turcji na korzyść pokonanych; trudno mi dać wiarę temu doniesieniu. Istnieje jednak projekt antonimii Bułgarii, z księciem mahometaniskim na czele, mianowicie Hasanem egipskim. Myśl ta wyszła ze strony rosyjskiej i jest dość zgrzeszą. Zresztą Rosyanie obatają przy wolnej żęgludze przez Dardanellę. Władze się Serbii i Grecji w akcyje byłoby znakiem pokoju. Turcy widząc się opuszczoną przez całą Europę, udabali się wprost do Rosji, aby traktować z nią bezpośrednio o pokój co popelnoby naraz wszelkie rachuby Anglii i Austrii.

Konstantynopol 9 sierpnia.

Rozbierając w ostatnim liście postępowanie Sulejmana bazy w wyprawie przeciw zapędzonemu za Bałkan korpusowi nieprzyjacielskiemu, dodałem, żeby tę sprawę ostatecznie osądzić, trzeba wysłuchać drugiej strony, a głównie znać treść udzielonego Reufowi rozkazu. Oż, o ile mogłem się dowiedzieć od przyjaciół Sulejmana, rozkaz ten nie tylko nie był takim, jakim go podają obrońcy Reufa, lecz wprost przeciwnie. Podług niego nie powinien się być ten ostatni ruszać z J. ni-Sagry, lecz czekać w niej na pędzonego przez Sulejmana generała Gurkę, którego Sulejman sam w Esli Sagrye obiecał od strony zachodniej, o toczenie i zastatkowanie brał na siebie, co rzeczywiście przy liczbie i wartości żołnierzy, jakim rozporządzał, bardzo było możebnem. Obawa, by Sulejman nie oduł się sam sławy z tego zwycięstwa, by nie zniósł bez współczestnictwa Reufa całego korpusu rosyjskiego, popchnęła tego ostatniego do nieposłuszeństwa tem silniej, że miał koło siebie 3,000 ochotników, równie jak on chciwymi odznaczania się i walki z wrogiem odważnym, którzy na wspomnienie samo grania podrzędnej roli w tak ważnym epizodzie wojny nie p. iadali się z uniesienia i oliwy do ognia dolewały.

Nie czekając więc aż Sulejman obejdzie i zastatkuje Gurkę, przy którym, jak zapewniał, znajdował się czasowo W. ks. Mikołaj, ruszyło to wszystko na Rosyan, jak jeden mąż, spłoszyło przed czasem i za-

miast zabrad lub rozbić, mimo najdzielniejszych trzech powtarzanych natarć, zostało w końcu przynęciome przeważającą siłą pobite i otworzyło drogę odwrotu przez Joli Sagrę, którą mieli im zamknąć.

O ile od będącej wówczas obok Sulejmana osoby mogłem się dowiedzieć, wpadł on w rozczarzenie, przechodzące wszelkie granice, bo nie tylko stracił doskonale i całe jego wojsko tocząc się ostatnią zwycięską bitwą o trzy kwadransy od niego, lecz prawie patrzył na nią, a nie ruszył na pomoc. „Niech się bije sam teraz, kiedy mu się tak tego zachciało,” miał mówić do otaczających go i napierających o marsz całą siłą w tę stronę swych baszów i oficerów. Gdyby był umiał zwyciężyć potężniejszego od jenu. Gurki wroga, co się w duszy jego nawczas usadowił, z korpusu tego generała nie byłby wrócił po za Bałkan ani jeden batalion. Takie to na pozór drobne rzeczy, na losy naraćdów wpływają częściej, niż to wiedzą masy a czasem i historia.

Po zniesieniu Gurki Sulejman i Reuf w 60,000 mogli przejsć Bałkan i na tym teatrze wojny przyczynić się do zadania nieprzyjacielowi stanowczego ciosu, na którym dzień korpus Gurki Mehmed Alemu, idącemu podobno nareszcie ku Timnowi, w lewą flankę uderzyć może.

Słowem, oba ci obok Osmana baszy bezspornie najdzielniejsi dowódcy, zasłużyliby być pod sądem, lecz dla tego właśnie nie będą, że nie ma ich kim zastąpić, i że Reufa w dodatku sultan i prawie wszyscy lubią.

Jan. Gurko miał tu rzadkie szczęście, z którego, przynajmniej na razie, umiał wycofać wszystkie korzyści. Przeszedł Bałkan tak zwręcznie, jak prędko. Celem swej wyprawy (którym zdaje się było jedynie powalenie i uzbrowienie Bułgarii, a nie marsz z tak wielkimi siłami na Stambuł) dopiął, z połączenia niebezpiecznego, straconego, w jakie go tak trudna misja przy niedostatecznych siłach wprawiła, nie tylko się wykąsał, lecz wycofał z tryumfem, jakiego sobie roid na jego miejscu nie można było, pobit bowiem raczej niż był pobitym, zastępującego mu tak niebezpieczną choć dzielnie drogę. A obecnie może jeszcze ważniejsze oddaje głównej armii usługi.

Drugi to już raz w tej wojnie, w Azji i z tej strony Bałkanu (nie mówiąc o podobnych błądach nad Danajem) wypuszczają dowódcy turecy, jakby umyślnie, się nieprzyjacielskiej z matni, w którą je ich własne szaty przez zbytą zaręczność, czy też brak zdolności zaplądają.

Jak korpus jen. Gurki, tak cała armia kaukaska nie powinna już była dnia bieżącego oglądać, chyba z krątki. Tak było, jest i podobno już zawsze będzie! Do przyjmowania w miejscu i odpiernia ataków często nad wszelkie spodziewanie zdolni, nie nauczy się Turcy nigdy napaść skutecznie, a mniej jeszcze z odniesionych zwycięstw korzystać, bo do tego trzeba się ruszać i wiedzieć jak ruchy urządzeń, a Turcy z natury ciężki do ruchu i robi to jedynie tak do brze w masie, jak indywidualnie wtenczas tylko, kiedy do tego jest zmuszony, nie lubi się ruszać nie tylko fizycznie, lecz i umysłowo. Męczy go to nawet, gdy się koło niego ktoś zbyt nęczy.

„Czego się ty tak kręcisz w koło, słyszałem bardzo często mówiącego gospodarza do europejskiego swego ścia, chodzącego w ramieniu lub rozmowie z nim po pokoju. Męczysz daremnie i siebie i mnie, bo myśl moja i oczy również chodzą w koło za twoją głową. Na miłość boską siadaj przy mnie, bo miśe zamęczysz.”

Utożenie planu zaczepnego wymaga więcej pracy umysłowej niż powzięcia odporu, nie ma przytem Turak żadnej zdolności do inicjatywy.

Z niecierpliwością oczekują wszyscy, jak Mehmed Ali błąd swój poprzedników poprawi. Za długo rekonesans robił i może za późno w drogę ku Turnowi się wyrbił, jak nas o tym jego ruchu zapewnij. Całe prawie tysiąc tutaj spędnione może już i jego organizację i energię, jaką miał, na turecką szmeleni.

Z Suchum-Kale flota turecka przywozi czterdziści tysięcy wychodźców bójących się zemsty nieprzyjacielskiej, zły to znak, pachnie bowiem zamiarem opuszczenia zajętej tej tak ważnej pozycji, z której można było mieć niedość korzystając, dlatego nie chce mi się dawać wiary, by to opuszczenie dobrowolne istotnie do skutku przysięło, choć tu wierzyć we wszystko można (by na odegraniu podobnej farsy skończył się mijał ekspedycja, co oprócz tylu morderczych jeszcze rezultatów, poruszyła cały Kaukaz i tyle ofiar może spowodować. Rozpraszając dotąd zbyt cznie i częstą najniebezpieczniej swoje siły, jak to miłoś miejsc ostatnim razem w Czarnogórze, a dziś jeszcze w Harcegowinie i Bośni — rząd turecki choć przygotował opinie do tej ewakuacji argumentem, że rozstrzelanie ich pokazało się niekorzystnem, argument co do wyżej przytoczonych ekspedycji stosowny, choć w części zapewny, co do zajęcia Suchumu i całej na Kaukazie dywersji, najszlachetniejszej. Dywersja ta, tak niedość nawet, jak jest popiełką przynosi więcej korzyści niż kosztuje, prowadzona mądrzej i energiczniej mogłaby przynieść korzyści nieobliczone. Niepodobna, by tego najciężniejsza turecka inteligencja nie widziała, lecz tu wśściwie chodzi o to, by sobie zaskarbić względy Cara i rozczarować negocjacyi o pokój łatwiejsem uczynić. Przeciwnie dywersykiem wyniesie się dobrowolnie z Azji, z najeżanego niby jego domu, a nuda się może skończyć tej wojny, czego nie tylko pragnie państwo, ale nad czem nie przestaje pracować szczególnie cała ta rządząca klasa, o której się niedawno trochę rozpisałem, a o którejby tomy pisać trzeba.

„Od roku przeszedł ani chwili spoczynku,” mówił mi jeden z dygnitarzy, wracający statkiem parowym z Porty trochę wcześniej do domu „od rana do nocy, a czasem i o siewcu, jeszcze ich tu w końcu nasi mili dowódcy lada dzień i do Stambułu wpuszcza, w dodatku trzeba się będzie może mustrować i iść na wartę, a może i na waly. Nie chcieli wziąć Bazarina, że tam gdzieś zdradził; jeśli zdradził raz, to drugi raz właśnie nie zdradzi, bo by to już był wstydy wielki. „Tak gupio wieść wojnę, to lepiej prosić o pokój”.

„Całą noc dziś nie spałem ze zmartwienia i strachu,” mówił mi drugi, po przejściu przez Górkę

francuskiej tom II od ark. 15 i tom III od ark.
do 5go. Warszawa 1877. -- Wydawnictwo Micha
Glücksberga.

Przejazdy na kolejach państwowych	
12 65	Przejazdy na kolejach państwowych
09 92	Przejazdy na kolejach państwowych
06 26	Przejazdy na kolejach państwowych
19 40	Przejazdy na kolejach państwowych
27	Przejazdy na kolejach państwowych
ODCHODZĄ Z KRAKOWA:	
06 27	Przejazdy na kolejach państwowych
5 78	Przejazdy na kolejach państwowych
5 85	Przejazdy na kolejach państwowych
1 94	Przejazdy na kolejach państwowych
27 7	Przejazdy na kolejach państwowych
60	Przejazdy na kolejach państwowych
85 90	Przejazdy na kolejach państwowych
78 76	Przejazdy na kolejach państwowych
80 96	Przejazdy na kolejach państwowych
88 50	Przejazdy na kolejach państwowych
247 —	Przejazdy na kolejach państwowych
24 —	Przejazdy na kolejach państwowych
34 —	Przejazdy na kolejach państwowych
at wcz	Przejazdy na kolejach państwowych
96 25	Przejazdy na kolejach państwowych
88 95	Przejazdy na kolejach państwowych
—	Przejazdy na kolejach państwowych
—	Przejazdy na kolejach państwowych

Wpis uczennic

w pensjonacie moim dla panien, rozpoczyna się w dniu **27 sierpnia r. b.** rano od godziny 10-12, a popołudniu od godziny 3-5.

Przyjmuję także Panienki uczęszczające do seminarium i do szkół publicznych, zapewniając im obok troskliwej opieki i pomocy w naukach, ciągłą konwersację w językach niemieckim i francuskim, oraz naukę muzyki i tańca.

Teodora Jaworska
w Krakowie przy ul. Sławkowskiej pod L. 263 w domu Wgo Hajdukiewicza adwokata.

Panienki mające uczęszczać do seminarium lub gimnazjum żeńskiego, znajdują umieszczenie pod sumienną dozorem i troskliwą opieką u podpisanej nauczycielki gimnazjum żeńsk.

L. Cérchowej,
Mały Rynek, dom p. Barbary L. 426 (2025-1-3) na I. piętrze.

Umieszczenie uczniów.

Po stałej cenie 250 złr. przyjmuję na rok bieżący uczniów na mieszkanie i wikt. Za najsumienniejsze zaopatrzenie pod każdym względem ręczę mem stanowiskiem jako nauczycielki szkół w Krakowie. Blizsza wiadomość w moim mieszkaniu przy ul. Sławkowskiej pod L. 266 I. piętro od frontu. (2028-1-3)

Tomasz Hendel

utrzymujący pensjonat męski w Krakowie przy ulicy Brackiej pod Nr. 159, w domu Wgo Sękowskiego, zawiadamia Szanownych Rodziców i Opiekunów, iż z dniem 1 września 1877 r. rozpoczyna w Zakładzie swoim kurs nauki dla szkół pospolitych przepisany, z uczniami tak przychodni jakoteż stale w Zakładzie umieszczonymi, gdzie także uczniowie do szkół publicznych średnich uczęszczający, pomieszczenie, dozór i korepetycje mieć mogą. (2015-1-5)

Asystent farmacji

poszukuje miejsca. Adres K. L. poste rest. Jordanów. (2021-1-2)

Dwa mieszkania

po 5 pokoi i kuchnia, jedno na II piętrze, a drugie na dole są od 1 października do wynajęcia przy ulicy Garnarskiej Nr. 21 (na Piasku). (2022-1-2)

Ceny fabryczne.

Jedynie za najlepszą uznaną

V. Wisolina

PASTE

kauczukowo-woskową

do zapuszczania

posadzek

tak trwałością jakoteż pięknym

połyskiem wszelkie inne tego

rodzaju pasty przewyższają —

sprzedaje po cenach fabrycznych

handel pod firmą

Andrzej Schultz

w Krakowie.

Zamieszkanie obywateli bezwzględnie

uskuteczniłoby się. (2017-1-8)

Ceny fabryczne.

Poszukuje się

osoby do prowadzenia kółecznego gospodarstwa domowego, w wieku średnim, któraby się mogła odwołać do rekomendacji znanego obywatelskiego domu. Blizsze szczegóły udziela **Biuro Informacyjne Wgo Karola Wolanickiego** w Krakowie przy ul. Grodzkiej pod Nr. 93 położone. (2041-1-3)

Dworek z ogródkiem

pod L. 38 przy ulicy Zwierzynieckiej położony, jest od dnia 1 października r. b. do wynajęcia. — Blizsza wiadomość u właściciela pod L. 295 Uli S. Jana, pierwsze piętro. (2013-1-2)

Otwarcie Hotelu.

Niżej podpisany ma zaszczyt donieść Szan. Publiczności, iż w dniu 20 września otworzył w Tarnowie: „**Hotel Lwowski**” urządzone elegancko z cenami bardzo przystępnymi od 1 — 2 zł za dobę. Również urządzą dla Szan. gości **Restaurację** oraz **Kawiarnię** z billardami, — i poleca takowe tam miejscowym mieszkańcom, jak i Szan. przejeżdżającym gościom. Z uszanowaniem

Leon Kopold.

Ogłoszenia Drukarni „OZAS”.

Podziękowanie.

Sławemu Peni Janowi Stodkiewiczowi obywat. król. wol. salarnego miasta Bochni, i tegoż wieloletniej rodzinie w Bochni składam niniejszem publiczne winne podziękowanie za najtętszą i najtroskliwszą kilkotygodniową opiekę i niesioną z ofiarnością Lewitę pomoc w swym domu pasierbicy swej Maryannie z Fischbachów Derdelewiczów a żonie mojej, matce 7ga jeszcze niezaopatrzonej dzieci, ciężką nawaloną chorobą tam i „Bóg zapłać stokrotnie” oraz deklarując koszt poniesione za transport kuferek z rzeczami z miasta do kolei c. s. c. za nadesłaniem dotyczącego rachunku choroby i z procentami zwłoki pocztą „franco” odesłać. (2018-1-2)

Kraków dnia 4 sierpnia 1877 r.

Jan Derdelewicz

c. k. official pocztowy i pocztmistrz.

OBWIESZCZENIE.

L. 637. (1954-1-2)
Magistrat miasta Pilzna, ogłasza niniejszem, że w dniu **30 sierpnia 1877 r.** odbędzie się pierwsza, **14 września 1877 r.** druga, zaś dnia **28 września 1877 r.** trzecia i ostatnia licytacja, każdą razą o godzinie 9 rano w magistracie miasta Pilzna na trzech letnie wydzierżawienie, poczynając od **1 stycznia 1878 roku:**

- prawa propinacji wódzianej, piwnej i miodowej gminie miasta Pilzna przysługującego;
- prawa pobierania opłaty komunalnej od trunków gminie miasta Pilzna przysługującego;
- prawa poboru dodatków gminnych od powszechnego podatku konsumpcyjnego a mianowicie 50%, od palonych mocnych płynów a 30% od pwa;
- domu z oficyną pod L. 46 własność gminy miasta Pilzna stanowiącego;
- budki szynkowej na targowicy własności gminy miasta Pilzna będącej;
- prawa wyszynku obszarowi dworskiemu w Strzegocicach w domu pod L. 7 w Pilźnie przysługującego, które wszystkie razem powyżej pod a. b. c. d. e. f. na prowadzone uszytych ofiarującemu oddane zostaną.

Jako cenę wywołania stanowi się kwotę 5266 złr. 55 ct.

Każdy chęć licytować mający, obowiązany złożyć zakład wynoszący 10% od kwoty wywołania.

Licytować można ustnie i pisemnie ofertami, które to ostatnie w 10% zakład zaopatrzone i wyraźnie poddane się warunkom licytacyjnym i tychże dokładną znajomość zastrzeżone mieć muszą.

Oferty pisemne przyjmowane będą w kasie miejskiej, za wydaniem dotyczącego pokwitowania najpóźniej do godziny 9tej rano dnia tego, na którym termin licytacji oznaczono, i takowe zaraz po odbyciu rozprawy ustnej do protokołu licytacyjnego wciągnięte, i wobec komisji licytacyjnej otworzone zostaną.

Warunki licytacyjne są od dziś w biurze Sekretariatu tutejszego Magistratu do wolnego przejrzenia stronom interesowanym w godzinach urzędowych wyłożone.

Magistrat miasta

Pilzna dnia 12 sierpnia 1877 roku.

Szwajnia i skład gotowej bielizny

w Krakowie przy ulicy Mikołajskiej pod 3 lipami Nr. 440, posiadając znaczny zapas doborowej bielizny, z najlepszego materiału podług najnowszych modeli wykonywanej, sprzedaje takowe po nader umiarkowanych cenach. Poleca się za tem łaskawym względem Szan. Publiczności. — Wszelkie zamówienia i roboty powierzone, dokładnie i spiesznie wykonywane. (2014-1-3)

Salomea Reichman.

Z wolnej ręki

do sprzedania

po cenach niskich wszelkie ruchomości w zupełnie dobrym stanie jakoto: Biblioteka w całości lub częściowo, meble, lustra, obrazy olejne i sztychy, futra męskie, oraz naczynia kuchenne miedziane. Ulica Kanonicza Nr. 122, II piętro. (2106-1-3)

Böttcher & Fröhlich

Fabryka maszyn w Rzeszowie

poleca:

Młocarnie ręczne po . . .	75 zł i wyżej
Młocarnie z kieratem po 270 „	„
Młocarnie przewoźne wraz z kieratem przewoźnym po 450 „	„
Młynki do czyszczenia zboża po 60 „	„
Trybory do wydzierżawki i kółka po . . .	130 „
Trybory do gatunkowania ziarn zbożowych po . . .	85 „
Pompy do gnojówki po . . .	65 „
Pompy do wody po . . .	20 „
Metalowe pompy dla gorzelni i browarów po . . .	100 „
Siewniki szerokorzutne po . . .	110 „
Siewniki rzędowe oryg. Sacka 275 „	„
Siewniki rzęd. do rzepaku po 75 „	„
Siewniki do konicyny po . . .	55 „
Młynki ręczne do młocenia zboża po . . .	55 „
Młynki z prawdziwymi kamieniami po . . .	165 „
Walec pierścieniowy, zwany brona Niszewitza po . . .	68 „
Głotowniki do słoju po . . .	140 „
Sieczkarnie po . . .	45 „
Siekiące do buraków i kartofli po . . .	35 „
Wszelkie reparacje, urządzenie gorzelni, browarów, tartaków i t. d.	(1960-1-3)

Grodziecki Portland-Cement

podobnie jak w latach poprzednich, otrzymałem w Krakowie na wyłączną sprzedaż bezpośrednio z fabryki.

Cement ten używany do budowy rządowych, jak koszar, szpitali, do salin, do wszystkich niemal kolei galicyjskich, do budowy miejskich i kanałów, szczególny się uznaniem pierwszorzędnym inżynierów i budowniczych, otrzymuję co tydzień świeży i sprzedaję go po cenach fabrycznych. (660-17-)

Wincenty Wróblewski w Banku Galicyjskim.

Towarzystwo Zaliczkowe w Krakowie

„Spółka zarejestrowana z nieogran. odpowiedzialnością“

ulica S. Jana Nr. 305,

- eskontuje weksle swoich Członków,
- przyjmuje od Członków Towarzystwa, jakoteż od korporacji, stowarzyszeń i innych osób prywatnych, nie należących do Towarzystwa, wszelkie wkładki w gotówce na rachunek bieżący jako oszczędność i na takowe wydaje książeczki wkładowe. Od kwot złożonych oblicza procent od daty ich ulokowania aż do daty podniesienia, a mianowicie:

1) z trzechmiesięcznym wypowiedzeniem **Siedm** od sta rocznie, (1948-3-8)

2) z krótszym wypowiedzeniem **Sześć** od sta rocznie.

Kasa Towarzystwa zwraca wkładki:

do 500 złr. w. a. bez wypowiedzenia,

od 500 złr. do 1,000 złr. za 3-dniowym wypowiedzeniem,

„ 1,000 „ „ 6,000 „ „ 10 „ „

„ 6,000 „ „ 10,000 „ „ 20 „ „

„ 10,000 „ „ 30,000 „ „ 45 „ „

Kraków dnia 11 sierpnia 1877 r.

Dyrektor:

Józef Kiciński.

Kontrolor:

Ignacy Nowicki.

Akademia handlowo-przemysłowa w Gracu

rozpoczyna dnia 28 września b. r. swój piętnasty rok szkolny. Zakład składający się z dwóch szkół fachowych: **kupieckiej i kupiecko-przemysłowej**, stara się o gruntowne teoretyczne i praktyczne wykształcenie uczących się i rozporządza w tym celu wzorowym kantorem, chemiczną pracownią i mechanicznym warsztatem do nauki.

Konieczny akademii mają prawo do jednorocznej ochotniczej służby wojskowej, jeżeli przed wstąpieniem ukończyli niższe gimnazjum lub niższą szkołę realną z dobrym postępem. Dla uczniów, którym tego warunku brakuje, istnieje osobny kurs przygotowawczy dla egzaminu ochotników. (1614-6-9)

Na wszelkie pytania dotyczące przyjęcia, utrzymania itp. udziela wyjaśnienia i obszernych prospektów **Dyrekcja akademii handlowo-przemysłowej w Gracu.**

Dr. Alwens, dyrektor.

WIELKI MEDAL i DYPLÓM POCHWAŁNY

na wystawie w Filadelfii.

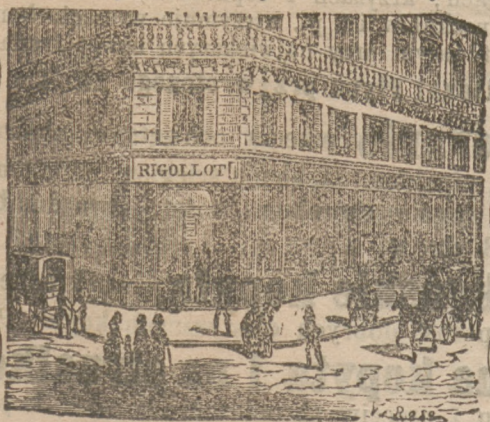
DYPLÓM ZASŁUGI

na wystawie międzynarodowej w Paryżu 1875 roku.

PAPIER RIGOLLOT

czyli musztarda w arkusikach do SYNAPIZMÓW,

PRZYJĘTY PRZEZ SZPITALA W PARYŻU, PRZEZ AMBULANSY I SZPITALA WOJSKOWE, PRZEZ MARYNARKĘ FRANCUSKĄ I KRÓLEWSKĄ ANGIELSKĄ.

PARYŻ Magazyn sprzedaży: Avenue Victoria 24

UNIKAT LICZNYCH

FALSZERSTW I PODRABIAŃ

„Zadanie, jakie P. Rigollot pomyślnie rozwiązał, polega na zachowaniu mące z musztardy wszelkich własności i na utrzymaniu w kilku chwilach stałego nowego skutku z najmniejszą ilością sinapizmów.“

A. BOUCHARDAT (Rocznik terapeutyczny 1868 str. 204).

Wymaga, aby na każdym arkusiku znajdował się podpis jak obok. (1629-4-6)

Widok fabryki sinapizmów z musztardy Rigollot.

W KRAKOWIE w aptece p. J. Trauczyńskiego i w aptece p. W. Redyka.

Zdroje szczeniowe Deutsch-Kreutz.

(RUDOLFS-QUELLE)

Najczystszy alkaliczny szczeniowy bez żelaza. Rozbiór dokonany przez nadzwyczajnego radę prof. Dr. R. Freseniusa w Wiesbaden. Znany jako najbardziej ożywiający nader smaczny napój mineralny, a także uśmierzający jak żadna inna woda mineralna, szczególnie przy wszelkich dolegliwościach piersi, blonk słowych i t. d. ustroju ciała.

Bezpośrednie zamówienia lub zapytania należy adresować: An den Besitzer der Quelle **Edmund Langfelder** Wien I Johanneßgasse 12, lub: An die Brunnen-Verwaltung in Deutsch-Kreutz bei Oedenburg. (1606-16-39)

Ceny na miejscu w stacyi Oedenburg wliczone z opakowaniem.

1 szklanka z 25 półlitrowymi fiaskami ztr. 4. 50

1 „ „ z 25 całemi litrowymi fiaskami „ 6. 50

Skład w Krakowie u p. W. Goldwassera w głównym rynku L. 43.

REALNOŚĆ w Tarnowie

na Strusinie pod L. 11, która obejmuje kamienię narożną z balkonem i plac; obszerny frontowy, budynek parterowy i ogród, zamierzam **SPRZEDAĆ z wolnej ręki** wykluczając wszelkie pośrednictwo. (2043-1-3)

Konstanty Ramult

ck. Notaryusz w Bochni.

Ogłoszenie.

W Starym Sączu przy dworcu kolei żelaznej jest nowo wymurowany dom na Restaurację ze zjazdem o 6ciu pokojach i kuchni do wynajęcia z każdym dniem do 1 września 1877 r. Życzący sobie wziąć takowy w dzierżawę na lat 3, mogą się osobliwie lub pisemnie zgłosić do właściciela pod adresem J. J. w Starym Sączu Nr. 229 — dodając, że w dworcu kolejowym nie ma żadnej restauracji, a dom ten i tylko o kilka sążni od dworca kolejowego postawionym jest i w bliskości miasta. (2017)

Stary Sącz dnia 8 sierpnia 1877 r.

Jędrzej Jarzebski.

FABRYKA

pieców kaflowych

M. Glatmana

w Woli Filipowskiej przy

Krzeszowicach,

poleca Szanow. Publiczności i swego

wyrobu

piece kaflowe

z gliny ogniotrwałej

mirowskiej, z glazurą białą i mar-

murową, bardzo trwałą; kafi zinnę

gliny Fabryka nie wyrabia.

Ceny równe kaflom z gliny zwy-

kłej, piece zaś przewyższają do-

brocią i trwałością wszelkie inne

ze zwykłej gliny wyrabiane, albo-

wiem glina mirowska znana jest

ze swą wytrzymałości w ogniu.

Cenniki rozsyłają się na żądanie franco. (1796-3-3)

M. Glatman w Krzeszowicach.

STYRYJSKIEJ

ŚWIEŻEJ KROWIANKI

dość można

w aptece „pod Gwiazdą“

Konstantego Wiszniewskiego

w Krakowie przy ulicy Floryjańskiej

(1233-14)

REGISTRA GOSPODARCZE

układu **Wiktora Bylickiego** (wydanie M. Dworskiego), otrzymał na skład Handel **Kutrzeby i Murczyńskiego** i pożywa takowe po cenach znacznie niższych.

Przesyłki zamiejscowe uskutecznią się odwrotną pocztą za zaliczką. (1717-6-)

Israelitische Aeltern

welche in kleinen Ortschaften wohnen, und die Aboscht haben, ihre Kinder, hier den Schulunterricht genießen zu lassen, können bei einer schon ältern Dame unter günstigen Bedingungen und guter Aufsicht Kost und Quartir finden. Nähere Besprechung mit diich. Auskunft über oben erwähnte Dame kann hier am Orte anzufragen werden: **Krakau, Florianer Gasse Nr. 346, II. Stock.** (1993-2-3)

Najwłaściwsza pora!!!

do przesadzania truskawek; do siania kalfiorów, aby mieć ranne na rok przyszły; bratków (Viola tricolor), aby te zaraz z wiosny były w pełnym kwiecie, których w **Zakładzie S. Józefa dla oświeconych chłopców** w Krakowie przy ulicy Karłowickiej Nr. 141 należy można: 100 sztuk wysadków truskawek . . . złr. 1.25 Kalfiorów Erfurtskich wczesnych 20 gr. . . 1.50 Cyprijskich 20 gr. . . 50 Bratków 5 gr. . . 50 (1892-6-6) również: Nasienie szpinaku 1 kilo . . . 2-

Kamienica

w jednej z najcenniejszych ulic, pod bardzo korzystnymi warunkami do sprzedania. — Blizsza wiadomość w handlu **Wgo Sobolewskiego** przy ulicy Floryjańskiej. (1984-3-3)

Zakład leczenia wodą

PRIESSNITZTHAL

pod Mödling i Brühl, 1/4 godziny od stacyi Mödling, połączenie omnibusem. Zapewnia pensjonat (leczenie, utrzymanie, mieszkanie) od 21 — 35 złr. na tydzień. **Fora do końca września.** Udzielanie rady lekarskiej i informacja w zakładzie i w Wiedniu, Parkring Nr. 2, drugie schody na lewo. (758-35-36)

Dyrekcya.

Odpowiedzialny radca drukarni **Józef Zakociński.**

MARY GOMUSIŃSKIEJ**Pensjonat żeński**

w Krakowie

przy ulicy Mikołajskiej pod L. 457

naprzeciw Dyrekcji Policyi

otwartym zostaje dnia 1 Września b. r.

Oprócz przedmiotów planem szkolnym objętych, udzielany będzie obowiązkowo język francuski i niemiecki przez rodziców francuską i niemiecką, a na żądanie Szanownych Rodziców i Opiekunów, muzyka, śpiew, tańce i język angielski.

Od 1go Października Pensjonat przeniesiony zostanie do znacznie większego lokalu, o czym osobne ogłoszenia zawiadomia. (1792-3-)

Nowo otworzony

MAGAZYN

sukien męzkich

MICHAŁA KOWALSKIEGO